



Ein cyf/Our ref KW/03726/20

Janet Finch-Saunders AS
Aelod o'r Senedd
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

Government.Committee.Business@gov.wales

14 Gorffennaf 2020

Annwyl Janet Finch-Saunders AS,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 6 Gorffennaf am ddeiseb ynglŷn ag addysgu hanes Cymru yn y Cwricwlwm newydd i Gymru a'r pryderon bod Llywodraeth Cymru wedi gwrthod argymhelliad y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu y dylai'r cwricwlwm newydd gynnwys canllaw sy'n nodi corff cyffredin o wybodaeth ar gyfer yr holl ddisgyblion sy'n astudio hanes.

Fel y nodwyd gennyf yn ystod trafodaeth y Senedd ym mis Ionawr am addysgu Hanes Cymru, 'mae astudio hanes a hanesion Cymru yn bwysig er mwyn cyflawni dibenion y cwricwlwm newydd. I fod yn ddinesydd ymgysylltiedig, gwybodys a moesegol, bydd dysgwyr yn gwneud synnwyr o'u hunaniaeth a'r hanes, y diwylliannau a'r ddaearyddiaeth a helpodd i'w ffurfio'.

Dyna pam, er i'r argymhelliad gael ei wrthod, y derbyniais yr argymhelliad i Estyn gynnal adolygiad o drefniadau addysgu hanes Cymru, ac mae fy swyddogion wrthi'n trafod cylch gwaith yr adolygiad hwn ag Estyn.

Mae'n hanfodol bod dysgu yn gynhwysol ac yn tynnu ar brofiadau, safbwyntiau a threftadaeth ddiwylliannol y Gymru gyfoes. Yn y cwricwlwm newydd, bydd dysgwyr yn archwilio cyd-destunau lleol, cenedlaethol a byd-eang pob agwedd ar ddysgu, yn gwneud cysylltiadau ac yn datblygu dealltwriaeth mewn cymdeithas amrywiol.

Mae fframwaith y Cwricwlwm i Gymru yn rhoi cyfle i bob ysgol yng Nghymru ddylunio ei chwricwlwm ei hun o fewn dull gweithredu cenedlaethol sy'n sicrhau cysondeb. Bydd pob agwedd ar ddysgu yn y dyfodol yn cynnwys dimensiwn Cymreig, a bydd dysgwyr yn cael cyfle i ddeall eu hardal leol, eu gwlad a'i chyfraniad i'r byd ym mhob rhan o'r cwricwlwm.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Kirsty.Williams@llyw.cymru
Correspondence.Kirsty.Williams@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Er nad yw canllawiau'r cwricwlwm newydd yn cynnwys rhestr hir o bynciau unigol i'w hastudio, mae'n amlinellu methodoleg er mwyn helpu athrawon i ddewis cynnwys a sicrhau amlygiad cyson i gyd-destunau lleol, cenedlaethol a rhyngwladol ar gamau datblygu gwahanol. Mae canllawiau Cwricwlwm i Gymru (Maes Dysgu a Phrofiad y Dyniaethau) yn nodi:

'yr angen am ymwybyddiaeth gyson o stori leol y dysgwyr, stori Cymru yn ogystal â stori y byd ehangach, a galluogi dysgwyr ddod i ddeall natur gymhleth, lluosog ac amrywiol cymdeithasau, yn y gorffennol a'r presennol. Dylai dysgwyr fod wedi eu gwreiddio mewn dealltwriaeth o'r hunaniaethau, tirweddau a'r hanesion sy'n dod at ei gilydd i ffurfio eu cynefin. Bydd hyn nid yn unig yn eu galluogi i ddatblygu ymdeimlad cryf o'u hunaniaeth a'u lles, ond bydd hefyd yn datblygu dealltwriaeth o hunaniaeth pobl eraill a gwneud cysylltiadau gyda phobl, lleoedd a hanes mewn lleoedd eraill yng Nghymru ac ar draws y byd. Mae cyd-destunau lleol, cenedlaethol a rhyngwladol yn rhan greiddiol o'r Maes, ac yn ffurfio rhan o'r egwyddorion allweddol a ddisgrifir isod sy'n ymwneud â dewis y cynnwys.'

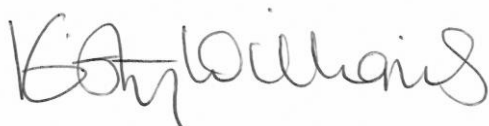
Rhan allweddol o'r cwricwlwm newydd yw'r cysyniad o gydweithio a dysgu traws-ddisgyblaethol, o fewn ac ar draws y chwe Maes Dysgu a Phrofiad, gyda dysgwyr yn meithrin cysylltiadau ar draws eu gwaith dysgu ac yn cyfuno profiadau, gwybodaeth a sgiliau gwahanol. Er y bydd Hanes yn rhan o Faes Dysgu a Phrofiad y Dyniaethau, bydd hanesion Cymru yn ymddangos ym mhob rhan o'r cwricwlwm, er enghraifft yn y Celfyddydau Mynegiannol ac Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu.

Er mwyn cyflwyno'r cwricwlwm newydd yn effeithiol a gwireddu ein gweledigaeth a rennir, mae'n hanfodol bod gan ein hysgolion y cymorth, y ddealltwriaeth a'r adnoddau sydd eu hangen arnynt. Felly, byddwn yn gweithio gydag ymarferwyr i gomisiynu adnoddau newydd a fydd yn cyfeirio at ddigwyddiadau a phynciau allweddol yn hanesion Cymru a'r byd. Caiff y gwaith hwn ei lywio hefyd gan ganlyniad adolygiad Estyn o drefniadau addysgu hanes Cymru sydd ar ddod, a fydd yn ystyried hanes, hunaniaeth a diwylliant Cymru ac yn ehangach yn llawn.

Wrth wraidd gweledigaeth y Cwricwlwm i Gymru mae rhoi'r hyblygrwydd i athrawon benderfynu pa destunau, pynciau ac adnoddau sydd fwyaf addas i'w dysgwyr. Felly, byddai rhestr o bynciau i'w hastudio yn anghyson â gweledigaeth y cwricwlwm newydd. Gwrthodais argymhelliad y Pwyllgor am ganllaw yn nodi corff cyffredin o wybodaeth ar gyfer yr holl ddisgyblion sy'n astudio hanes am nad yw'r Cwricwlwm i Gymru yn rhagnodol.

Er y gwrthodwyd argymhelliad y Pwyllgor, cytunaf â'r egwyddor a'r bwriad y tu ôl i'r argymhelliad. Bydd y Cwricwlwm i Gymru yn sicrhau y caiff hanes a diwylliant Cymru eu hymgorffori ym mhob maes dysgu a phrofiad. Yn fy marn i, mae hyn yn ddull cadarn a hirdymor o weithredu.

Yn gywir,



Kirsty Williams AS/MS
Y Gweinidog Addysg
Minister for Education